

**Міська програма
Програма розвитку закладів позашкільної освіти Черкаської міської територіальної громади на 2027-2031 роки**

1. Загальна частина

Програма розроблена на виконання Указів Президента України від 30 вересня 2010 року №926/2010 «Про заходи щодо забезпечення пріоритетного розвитку освіти в Україні», від 30 вересня 2010 року №927/2010 «Про заходи щодо розвитку системи виявлення та підтримки обдарованих і талановитих дітей та молоді», Закону України «Про освіту», Закону України «Про позашкільну освіту», Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (пункт 16 частини 1 статті 43), Наказу Міністерства освіти і науки України від 06 червня 2022 року № 527 “Про деякі питання національно-патріотичного виховання в закладах освіти України та визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 № 641”.

Розробка цієї Програми зумовлена необхідністю створення сприятливих умов в закладах позашкільної освіти для пошуку, підтримки та розвитку талановитих дітей, задоволення їх інтересів у професійному визначенні, їх навчанні та творчій реалізації, налагодження системи матеріального заохочення та стимулювання обдарованих дітей та педагогів.

Одним із завдань Програми є розв’язання проблем з метою якісних перетворень в позашкільній освіті.

2. Проблеми, на розв’язання яких спрямована Програма

Сучасний етап розвитку позашкільної освіти характеризується зростанням суспільного запиту на якісні, доступні та безпечні освітні послуги, що відповідають потребам дітей та молоді. Водночас у системі позашкільної освіти міста Черкаси залишається низка проблем, які потребують комплексного вирішення.

Основними проблемами є:

1. Необхідність модернізації матеріально-технічної бази закладів позашкільної освіти, оновлення комп’ютерної техніки, мультимедійного обладнання, спеціалізованого навчального оснащення, програмного забезпечення та цифрових освітніх ресурсів відповідно до сучасних вимог.

2. Недостатній рівень цифровізації управлінських та освітніх процесів, зокрема відсутність єдиної електронної системи обліку, моніторингу та контролю відвідування вихованцями занять, гуртків, секцій та інших освітніх заходів.

3. Потреба в розширенні доступності позашкільної освіти для всіх категорій дітей та молоді, включаючи дітей з особливими освітніми потребами, дітей із соціально вразливих категорій, внутрішньо переміщених осіб та дітей із родин, які опинились у складних життєвих обставинах.

4. Необхідність оновлення змісту та форм організації освітнього процесу, впровадження сучасних освітніх технологій, STEM/STEAM-підходів, робототехніки, цифрової творчості, проєктної та дослідницької діяльності.

5. Потреба у вдосконаленні системи пошуку, підтримки та супроводу обдарованих дітей і молоді, створенні додаткових можливостей для їх участі у конкурсах, фестивалях, турнірах, виставках, науково-дослідницьких та інноваційних проєктах різних рівнів.

6. Недостатній рівень залучення вихованців до науково-дослідницької діяльності, зокрема в системі Малої академії наук України, а також до експериментальної, конструкторської, винахідницької та проєктної роботи.

7. Необхідність подальшого розвитку та урізноманітнення мережі гуртків, секцій і творчих об'єднань відповідно до інтересів дітей та молоді, потреб ринку праці та перспективних напрямів розвитку освіти, науки, культури і технологій.

8. Потреба у створенні сучасного безпечного та інклюзивного освітнього середовища, яке відповідатиме вимогам безбар'єрності, безпеки життєдіяльності та психологічного комфорту учасників освітнього процесу.

9. Недостатнє кадрове забезпечення окремих напрямів позашкільної освіти, потреба у залученні молодих фахівців, підвищенні професійної компетентності педагогічних працівників та розвитку їх цифрових навичок.

10. Недостатній рівень фінансового забезпечення окремих напрямів діяльності закладів позашкільної освіти, що ускладнює оновлення матеріально-технічної бази, реалізацію інноваційних проєктів, проведення масових заходів та участь вихованців у конкурсах і змаганнях різних рівнів.

11. Потреба в посиленні співпраці закладів позашкільної освіти з громадськими організаціями, закладами вищої освіти, науковими установами, роботодавцями, міжнародними партнерами та іншими стейкхолдерами для розширення освітніх можливостей дітей та молоді.

Таким чином, система позашкільної освіти міста Черкаси потребує подальшої модернізації, зміцнення кадрового потенціалу та матеріально-технічної бази, розширення мережі освітніх послуг і створення рівних можливостей для розвитку кожної дитини.

Вирішення зазначених проблем потребує комплексного програмного підходу та належного фінансового забезпечення. Нереалізація заходів Програми може призвести до зниження доступності та якості позашкільної освіти, скорочення можливостей для участі дітей та молоді у конкурсах, фестивалях, наукових, творчих і спортивних заходах, зменшення мотивації педагогічних працівників та вихованців до досягнення високих результатів, а також уповільнення процесів модернізації та розвитку позашкільної освіти в Черкаській міській територіальній громаді.

3. Мета та основні завдання Програми

Метою Програми є створення сучасної, доступної, безпечної та якісної системи позашкільної освіти в місті Черкаси, спрямованої на всебічний розвиток особистості, підтримку здібностей і талантів дітей та молоді, формування їхніх ключових компетентностей, громадянської свідомості, соціальної активності та готовності до самореалізації в умовах сучасного суспільства.

Програма націлена на виконання наступних завдань:

- облаштування в закладах освіти захисних споруд цивільного захисту у вигляді сховищ та найпростіших укриттів;

- забезпечення пожежної безпеки в закладах позашкільної освіти;

- встановлення та обслуговування зовнішнього відеоспостереження закладів позашкільної освіти;

- встановлення та обслуговування системи «Кнопка тривоги» (внутрішні датчики руху) з підключенням до систем Комунальної установи «Муніципальна варта» або структурних підрозділів Національної поліції України, або професійних агентств безпеки;

- забезпечення закладів та установ освіти комп'ютерною та мультимедійною технікою, ліцензійним програмним забезпеченням тощо для вирішення актуальних завдань навчання, виховання, розвитку та управління;

- організація вільного доступу учасників освітнього процесу до безпечних інформаційних ресурсів у закладах освіти;

- використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у навчально-методичній, організаційно-управлінській діяльності сфери позашкільної освіти міста;

- підтримка участі обдарованих дітей в інтелектуальних, творчих та спортивних заходах, що проводяться за межами міста; у проєктах обміну досвідом;
- стимулювання учнів, педагогів та закладів освіти до участі в інтелектуальних, творчих та спортивних заходах;
- підвищення рівня охоплення дітей позашкільною освітою та забезпечення фінансової, організаційної та інформаційної підтримки обдарованих вихованців для участі в обласних, всеукраїнських і міжнародних конкурсах, фестивалях, виставках, турнірах та наукових заходах тощо;
- професійне зростання педагогічних кадрів;
- запровадження ефективної системи морального і матеріального стимулювання педагогічних працівників та вихованців за високі результати діяльності;
- підвищення ефективності роботи педагогічних кадрів шляхом всебічної підтримки творчих педагогів і педагогічних колективів;
- позиціонування бренду позашкільної освіти міста Черкаси в національному інформаційному просторі;
- забезпечення збереження ментального здоров'я учасників освітнього процесу в кожному закладі позашкільної освіти;
- приведення стан матеріально-технічної та навчально-методичної бази закладів освіти у відповідність до стандартів організації освітнього середовища, створити безпечні та нешкідливі умови навчання, виховання та розвитку дітей;
- впровадження в практику роботи закладів позашкільної освіти сучасні педагогічні технології;
- модернізація освітнього процесу шляхом впровадження інноваційних технологій;
- сприяння безперервному професійному розвитку педагогічних працівників, підвищенню кваліфікаційного рівня керівників гуртків, розвитку їх цифрової, методичної та інклюзивної компетентностей;
- впровадження інклюзивного освітнього середовища, що забезпечує рівний доступ до якісної позашкільної освіти для всіх дітей та молоді незалежно від їхніх індивідуальних особливостей і потреб та забезпечення умов для навчання та виховання дітей з особливими освітніми потребами;
- поглиблення міжнародного співробітництва у сфері позашкільної освіти, участь у міжнародних освітніх проєктах, програмах академічної мобільності, конкурсах, фестивалях та грантових ініціативах тощо;
- розширення міжрегіонального партнерства та обміну кращими практиками між закладами позашкільної освіти України;
- створення безпечного, сучасного, інноваційного та розвивального освітнього середовища для всебічного розвитку дітей та молоді;
- формування і розвиток соціально зрілої, відповідальної, творчої особистості з активною громадянською позицією, національною самосвідомістю, патріотичними цінностями та готовністю до професійного самовизначення;
- створення умов для розвитку науково-дослідницької, проєктної, технічної, винахідницької та експериментальної діяльності вихованців;
- розвиток STEM-, STEAM- та робототехнічної освіти, підтримка дитячих інноваційних і наукових ініціатив;
- профілактика бездоглядності, правопорушень, негативних соціальних явищ серед дітей та молоді, формування навичок здорового і безпечного способу життя;
- розвиток психологічної стійкості, емоційного інтелекту та навичок адаптації дітей і молоді в умовах сучасних суспільних викликів;
- удосконалення системи моніторингу якості освітньої діяльності та контролю за відвідуванням занять, семінарів, вебінарів та інших освітніх заходів;
- популяризація досягнень закладів позашкільної освіти, висвітлення кращого педагогічного досвіду та успішних практик у засобах масової інформації, соціальних мережах та професійних спільнотах.

Досягнення мети та розв'язання основних завдань Програми здійснюватиметься шляхом виконання заходів, зазначених у таблиці 1.

4. Обґрунтування шляхів і способів розв'язання проблеми, обсягів та джерел фінансування. Строки виконання Програми

Програма спрямована на підвищення якості позашкільної освіти в місті Черкаси та її доступності для дітей і учнівської молоді, посилення ролі позашкільної освіти у вихованні та розвитку особистості.

Основним шляхом для розв'язання вище перерахованих проблем і завдань є створення умов для творчої реалізації здобувачів освіти закладів позашкільної освіти, підвищенні престижності праці педагогів, фінансова підтримка закладів в частині оплати участі здобувачів освіти у всеукраїнських, міжнародних фестивалях, конкурсах, осучаснення матеріально-технічної бази, наявних освітніх програм тощо.

Фінансування Програми та обсяг фінансових витрат, що є необхідними для виконання Програми на весь період, вказані в розділі 5 «Обсяги і джерела фінансування Програми» та розділі 7 «Очікувані результати».

Термін дії Програми розрахований на 5 років, кожний поетапний період становить 1 рік. Строки виконання Програми – 2027-2031 роки.

5. Обсяги і джерела фінансування Програми

Заходи Програми реалізуються за рахунок коштів міського бюджету та інших джерел, не заборонених законодавством. Відповідальним виконавцем Програми є департамент освіти та гуманітарної політики Черкаської міської ради. Обсяги фінансових ресурсів, що спрямовані на реалізацію Програми з міського бюджету, визначаються виходячи з урахуванням пропозицій департаменту освіти та гуманітарної політики Черкаської міської ради, який надає бюджетний запит до проекту міського бюджету.

Фінансування здійснюється за кодом програмної класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів відповідно до рішення Черкаської міської ради про міський бюджет на відповідний період.

6. Контроль за ходом виконання Програми

Координацію роботи, контроль за виконанням заходів Програми, складанням щорічного звіту про їх виконання здійснює департамент освіти та гуманітарної політики Черкаської міської ради (далі - Виконавець).

Виконавець у процесі контролю та виконання Програми забезпечує цільове та ефективне використання бюджетних коштів протягом усього строку реалізації відповідної Програми у межах визначених бюджетних призначень.

Оцінка ефективності Програми здійснюється на підставі звітності та аналізу результативних показників, а також іншої інформації, що міститься у бюджетних запитах, кошторисах, паспортах бюджетних програм, звітах про виконання кошторисів та звітах про виконання паспортів бюджетних програм.

Після закінчення строку виконання Програми відповідальний Виконавець складає заключний звіт про результати її виконання. Департамент освіти та гуманітарної політики Черкаської міської ради надає узагальнену інформацію про хід та результати виконання заходів Програми.

7. Очікувані результати виконання Програми

Виконання Програми дасть змогу:

- забезпечити розвиток закладів позашкільної освіти міста Черкаси;
- забезпечення доступної, якісної, безпечної та інклюзивної позашкільної освіти для дітей і молоді;
- збільшення охоплення дітей та молоді позашкільною освітою і різними формами творчої, наукової, технічної та спортивної діяльності;
- створення умов для виявлення, розвитку та підтримки обдарованих дітей і молоді;

- збільшення кількості переможців та призерів конкурсів, фестивалів, виставок, турнірів і змагань різних рівнів;
- підвищення якості освітнього процесу шляхом впровадження інноваційних педагогічних та цифрових технологій;
- підвищення професійної компетентності педагогічних працівників та престижності їх праці;
- забезпечити модернізацію освітнього простору;
- розширення мережі гуртків та рівний доступ до якісного навчання для всіх дітей Черкаської міської територіальної громади.

Завдяки реалізації заходів програми знизиться рівень дитячої злочинності через організацію змістовного дозвілля та зайнятості дітей, молоді тощо. Підвищення заробітної плати педагогічних працівників і зміцнення матеріально-технічної бази створить умови для залучення молодих фахівців, що дозволить розширити напрями діяльності закладу та запровадити нові освітні послуги.